

"GLAS NARODA"

List slovenskih delavcev v Ameriki.

Urednik: ZMAGOSLAV VALJAVEC.

Publika: FRANK SAKSER,

109 Greenwich Street, New York City.

Člani leta velja list za Ameriko . . . \$3.00

pol leta . . . 1.50

za Evropo, za vse leto . . . 4.50

pol leta . . . 2.50

člani leta . . . 1.75

V Evropo pošiljamo list skupno dve številki.

"GLAS NARODA" izhaja vsaki dan iz zvezi nedelj in praznikov.

"GLAS NARODA" ("Voice of the People")

Issued every day, except Sundays and Holidays.

Subscription yearly \$3.00.

Advertisement on agreement.

Za oglase do deset vrstic se plača 30 centov.

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne tiskajo.

Denar naj se blagoviti pošiljajo po Money Order.

Pri spremembi kraja naročnikov prosimo, da se nana tudi prejšnje bivaličke naznani, da hitreje najdemo naslovnik.

Dopisom in pošiljankam naredite naznani.

"Glas Naroda"

109 Greenwich Street, New York City.

Telefon: 3798 Cortland.

Korupcija na Istmu.

V izredno kratkem času, od kar so se Zjedinjene države nastale, oziroma udomačile na panamskejši ožini, pripetilo se je tamkaj že obilo senzacij. Samoumevno je, da je v tujak mnogo pretrganega, zlasti kar se tiče poročil o tamšnjih razmerah. Ono, kar so poročali oni, kateri se vračajo v nezadovoljstvo, ker niso v Panami našli vse tako, kakor so si predstavljali, gotovo ni resnično. Toda ako se tudi na vse to ne oziramo, imamo vendarle še opraviti z dejstvom, da na panamskejši zemeljski ožini ni vse v redu, tako da tudi onem, kar se poroča iz Paname dobrega, ne moremo sprejeti kot golo resnico.

Sedaj poročamo zopet neki William Shannon iz Avalona, Pa., kateri je bil vsužen pri gradnji panamskega prekopu, da vladna tamkaj vsestranska korupcija. Toda i njemu ne moremo vse verjeti. Tudi ako on trdi, da tamkaj kar sistematično ponarjajo plačilne listine, s tem še vedno ni rečeno, da je to resnica. Pri tem naravno ne trdimo, da je imenovan William Shannon lagaj, kajti on se je tudi lahko zmotil. Tudi se nikakor ni dokazano, ako isti mož trdi, da uradniški prekopove družbe niso drugo, nego "grafterji", kar velja baje tudi za poduradnike. To gotovo ni resnično, kajti ta ali oni uradnik je gotovo še pošten človek, dasiravno je v nevarnosti, da zamore v slabši družini izgubiti svoje poštenje.

Radi tega moramo zatrdjanja našega sodržavljana iz Avalona sprejeti na znanje z največjo previdnostjo. Vendar pa naj oni vladni oddelek, kateri nadzoruje gradnjo panamskega prekopu, navedena poročila ne vrže jednostavno v koš. Dosedaj so prišli skoraj vse goljufije pri našej vladi — in takih je bilo obilo — edino ne na tak način na dan. Radi tega bi navedli tudi mestno, ako vladna vse te navduze natančno preišče, da dožene, koliko je na tem resnice. S tem nikakor ne mislimo trditi, naj se vlada ozira na govore kakega človeka, kateri jej ni poznan, pač pa se mora prepričati o vseh eventualnostih. Vsako pritožbo zavreči pa pomenja nerodnosti odobriti.

V ostalem bi se pa morali čuditi, ako bi se prevare, ktere so pri nas doma na dnevnem redu, končno ne udomačile tudi pri gradnji prekopu. In ker je panamska ožina dežela, v kateri uspeva in dozoreva vse, kar je s korupcijo v zvezi, potem se nam ni treba čuditi, ako se končno tudi korupcijski bacil zanese tje, kjer se zamore vsled tropičnega podnebja razviti do skrajne bujnosti.

Mobilizacijske načrte je ukradel 31. pešpolku na Ogrskem neki vojak, a neče povedati, za koga.

Zgradba nove cerkve se je zrušila v Keszthelyu na Ogrskem ter pokopala 12 delavcev.

Šest puntarskih mornarjev z oklepnic "Knjaz Potemkin" se je pripeljalo 13. julija z brzovalom preko Badimpešte na Dunaj. Ker so pa ostali le en dan. Rуска revolucijska stranica razdeli puntarje po celi Evropi.

Eksplozija na ladiji. Na angleški vojni ladiji Implarable v Gibraltaru se je pripetila huda razstrelba ter je bilo šest mornarjev ubitih.

Dr. Doyenov serum proti raku je proglašila komisija kirurške družbe v Parizu za popolnoma brezuplivo sredstvo.

Za ameriški umetniški zavod v Rimu je daroval ameriški milijonar Fridk poldrugi milijon lir.

Veliko poročenj. Pri električni družbi "Edison" v Milanu na Laškem je izgnilo 1395 delnic, vrednih nad milijon lir. Blagajnika so zapeli.

Rodbinska drama. V Meyersbergu na Nemškem je neki delavec zaradi pomanjkanja živil ustrelil svojo ženo, 4 otroke in sebe.

Državna in zvezina karantena.

Da je rumena mrzlca v New Orleansu provzročila tamkaj vsestranski strah, kateri se je razširil po vseh državah, koje meje na Louisiano, je samoumevno. Ako vpoštevamo žalostne spomine iz časov, ko je rumena mrzlca v minulih letih tamkaj in v vseh obmejnih državah zahtevala na tisoče žrtve, potem takoj vemo, čemu so oblasti odredile tako strogo karanteno proti okuženemu mestu. Jasno pa je, da je mnogo mestnih in tudi državnih oblasti šlo predaleč s svojimi odredbami in sedaj skenja jedno mesto prekosti drugo s strogostjo karantene. Toda te določbe niso naperjene le samo proti New Orleansu, temveč tudi proti drugim mestom, tako da je promet v resnici ustavljen. Jeden county se izolira proti drugemu in jedno mestoce proti drugemu. Da ostanejo določbe stroge in da se natančno izvajajo, za to skrbi že želja samohrane in to je tudi vzrok, da vidijo ljudje v vsačem pljuncu sovražnika, kterega bi oboroženi stražarji najraje ustrelili, mesto da ga vprašajo, od kje in kam gre in je-li je čist ali nečist, sumljiv ali nesumljiv.

Pri vseh lokalnih, kakor tudi pri raznih državnih karantenah ne opazimo niti malo jedinstva. Radi tega je tudi samoumevno, da je med državljani opažati željo, da se vsi zdravstveni uradi začasno podredijo zveznemu zdravstvenemu oddelku. Zadolostvalo bi, ako bi vlada izročila vrhovno vodstvo zdravstvenih oblasti mornaričnem bolniškemu uradu, kateri je izvršno organizovan in kateri ima najboljše izkušnje. Potem bi morale lokalne oblasti postopati le po navodilih zveznih zdravstvenih uradnikov. S tem bi bila tudi zdravstvena dela jednostavneja in boljše bi bile, kakor sedaj. Grozna zmešnjava v različnih karantenskih odredbah bi potem prenehala in se umaknila jedni sami karanteni, ktero bi bilo povsod lahko urediti, tako da bi bila za vsi oni kraj umestna. To bi bilo dobro v prid prometa in bi koristilo tudi onim krajem, kateri so si z nesmiselno karanteno zelo škodovali.

Iz Hravske.

Zagreb, 10. julija.

Dva naroda, ki sta tako ozko zvezana medsebojno, kako je hrvaški in slovenski, se morata čim bolj spoznati, ker samo na ta način se bode bratska ljubezen dvignila na višjo stopinjo. Ker so politično umetno razdelili, živimo v duševni skupnosti, v kulturni vzajemnosti. Da tudi jaz doprinesem kje zrnce k boljšemu zblizanju Hrvatov in Slovencev, začnem vrsto dopisov, in sodeč čim objektivnejše, se bodem trudil, da pokažem slovenskim bratom zvesto in verno naše pravo stanje.

Nekadaj je Hrvaška bila velika in močna kraljevina pod svojimi zakoniti vladarji. Nekadaj je sijaj hrvaške krone zadajal strah premetenim Benečanom in Bizantinecem. Nekadaj smo bili svobodni, ali ko je umrl zadnji kralj hrvaške krvi, Petar Sveti, leta 1902, smo sklenili zvezo z Ogrsko, in iz te zveze se je do danes razvila popolna podrejenost Ogrski. Ni močeno, da ne bi plakali nad svojo osodo, kadar se zamislimo v preteklost. Bili smo vedno nesrečni, borili smo se in izpostavljali za druge, vso Evropo smo rešili od Turkov, a za plačo smo dobili to, kar danes imamo, postali smo v enem oziru madjarski sužnji, a naše sosednje dežele so danes večinoma svobodne in imajo svojega lastnega vladarja. — Nam danes hočejo celo vzeti hrvaško ime, naši domovini jemljejo ime kraljevine, nas uvrščajo v vrste nemadjarskih narodnosti ogrske države, a našo domovino imenujejo skupino osmih župarij.

Tako žalostnem stanju so pa krivi domači sinovi, krivi v toliko, ker so svoje lastne koristi smatrali važnejšimi od interesov svoje domovine. Za banom Jelacim, ki se je odločno postavil Madjarom porobu, gre pri nas vsak dan na slabo, a od leta 1868 tako nam je zlo in tako smo nazadovali, da nam se uprav vsak dan približuje čas, ko nam vzamejo še zadnjo lastnino, našo avtonomijo na polju bogoslovja in prosvete, notranjih stvari in pravosodja. Kot rečeno, vsemu temu, so krivi naši lastni sinovi, a največ in skoro edino samo oni, ki pripadajo takozvani "narodni" stranki, a ki jo imenuje narod "madjaroni", toraj podobni našim nemurjem, ker so oni hujši od Madjarov samih.

No, največ huduga so oni prizadejali svojem narodu zadnjih dvajset let, ko jim je bil vodja hrvaški ban, zloglasni grof Khuen-Hedervary. Ban je v Hrvaškem najvišja osoba, ki vodi deželo, on ima moč kraljevega namestnika. Za hrvaškega bana imenuje kralj ono osobu, ki mu je predložil ogrski ministrijski predsednik. Svedeta da predložiti samo takšne osebe za hrvaške bana, ki bodo po njegovih mislih na Hrvaškem dobro orožje madjarske politike. Khuen-Hedervary je bil takšen vrag, a pri sebi je imel zvesto, nedostojno četo prodatih ljudi, ki še danes zavzemljejo visoka mesta pri nas. Kar je Khuen-Hedervary onih 20 let na

Hrvaškem počel, to se ne da opisati.

On je preganjal ljudi, ki mu niso bili povšeči, uničeval jim eksistenco, nalagal jim denarne kazni ter jih metal v ječo. Za njegove vlade se je nešteliokrat razobešala madjarska trobojnica, ki na Hrvaškem nima pravice, a ko se je narod dvignil proti temu, je dal nanj streljati; na ta način je bilo prelite mnogo nedolžne hrvaške krvi. Volitive v deželni zbor (zemaljski sabor) je vodil s silo bajonetov in orožnikov, a v zboru je zapovedaval po mili volji; kdor je govoril proti, tega je enostavno dal izključiti. Preganjal je tudi naš tisk, in ni bilo dneva, da ne bi bil kakšen čepnik zaplenjen; tako n. pr. je bil list "Obzor" zaplenjen okrog 1000-krat. Naposled se je pred dvema leti razvil po celi Hrvaški gibanje, narodni pokret, zoper tega tirana in nasilnika; ko je probujena narodna zavest se začela upirati nasilju in krivici, spoznal je tudi Khuen-Hedervary, da na Hrvaškem ni več zanj prostora — in odšel je.

Vsi smo mislili, da se bode z njegovim odhodom vse spremenilo. A ostalo je vse pri starem, ker ljudje, ki so za Khuen-Hedervarya imeli glavno besedo, so ostali še dalje na vladi.

Dobili smo edino novega bana v osobi grofa Pejaševiča. On ima sicer hrvaško ime, a ga niti neče hrvaški pisati, a tudi hrvaški zna le slabo govoriti. On je Madjar z dušo in s telesom, njegova žena je gorčva Madjarka, ki vse, kar potrebuje, kupuje na Madjarskem. Njegovi sinovi ne hodijo v šolo na Hrvaškem, temveč jih je poslal na Madjarsko. Na svojem posestvu ima madjarske uradnike in madjarske delavce, a naši hrvaški delavci morajo na tujem iskati zaslužka. To je naš hrvaški ban, ki z nimim očesom gleda, kako se madjarski jezik čim bolj vriva v Hrvaško, kako se na pošti, železnici in ostalih skupnih uradih namešajo Madjari, a naši rodni sinovi ne morejo dobiti mesta.

Vsled tega, zlasti pa vsled nešteti drugih kršitev zakona ter vsled popolne nedolastnosti "narodne" stranke se dviga proti njej malo in veliko, vsi svobodni in neodvisni elementi, ki bodo končno po neprestanem delu izvojevali znano nad našimjmi človeškim sistemom.

Graničar.

Kje je MARIJA REMŠAK, po domače Razdrjeva, doma iz Savinjske doline na Spodnjem Štajerskem? Ker bi rad zvedel za njen naslov radi nečega posebnega vzroka, prosim rojake, da mi naznani, ali pa na "Glas Naroda", kje se sedaj nahaja. Istemu plačam \$5 na grade. IVAN KAPUSCH, 919 Illinois Avenue, Sheboygan, Wis. (1-2-8)

Kje sta JOSIP ZURČIĆ, doma blizu Brež na Spodnjem Štajerskem; meni dolguje na hrani in na posojilo \$10; dotičnik je majhne postave, star okoli 30 let, pravil je, da je po poklicu tkalec. — Dalje iščem JOSIPA GRUBIŠA, doma iz Malemne št. 18 blizu Podgrada na Primorskem. Star je okoli 30 let. Dolžan mi je na stanovanju \$41.45. K meni je prišel meseca novembra 1904 ter zginil neznano kam meseca marca t. l.; trdi, da je kovač. — Rojake svarim pred obema ptičkoma. Pozor pred njima! Kdor ve za njihov sedanj naslov, naj ga izvoli naznani: JOSIP SERNEI, Box 133, Dunlo, Pa. (1-2-8)

Kje je moj brat FRAN SITLAR, doma iz Stare Oslice na Kranjskem? V Ameriko je prišel iz Nemškega pred dvema leti, a sedaj ne vem, kje se nahaja. Rojake prosim za njegov naslov. JAKOB SITLAR, P. O. Box 72, Trestle, Pa. (3-8)

Kje je NEŽA JAKLIČ, kateri je odpeljal od tukaj Jura Marjetič? — Dosla je še le pred kratkem iz Avstrije. Pravila sta, da gresta v Claridge, Pa., za delom; a ni več duha ne sluha o njih. Njen brat, ki je v West Virginiji, je radi tega dogodaka zelo žalosten. Prosim toraj rojake, da mi izvolijo naznani, kje se nahaja ta zaljubljeni par in ako sta že poročena? Naslov: A. T. J., P. O. Box 84, Bellaire, Ohio. (2-8)

Iščem svojega moža M. ŠUSTARŠIČA, po domače Ribič. Že pred pet tedni je šel nekam dela iskat in se ni več povrnil. Kdor rojakov ve za njegov naslov, naj ga blagovoli naznani: LUCIJI ŠUSTARŠIČI, 850 Pike St., Allegheny, Pa. (1-8)

Kje sta moja žena ANA KOSS, rojena v Zagorju, Kranjsko, in IVAN GABER, dor a v Mozirju, Štajersko? Pobegnula sta dne 25. junija od tukaj. Pozna se jih lahko. Ona je stara 42 let, močne postave; ima tri otroke seboj: fant je star 13, dekle 6 let in drugi fant 2 leti. On je velik, star 26 let, huduga pogleda in je v Ameriki nekaj čez 2 leti. Kdor rojakov ve za njih bivanje, dobi \$5, ako jih naznani: JOS. KOSS, Box 2, Ravensdale, Wash. (19-7-1-8 v d)

NAZNANILO.

Rojakom Slovincem in Hrvatom, kateri potujejo čez Duluth, naznanjam, da sem se preselil s svojim saloomom, in sicer prav blizu kolodvoru.

Moj SALOON se nahaja pod št. 409 W. Michigan St., in je samo pol bloka oddaljen od kolodvoru. Kadar prideš iz dipe, kreni na desno in si takoj pri meni.

Zahvaljujoč se za vsa dosedanja naklonjena rojakov, se za nadalje najtopleje priporočam in vsakemu najboljšo postrežbo zagotavljam.

S spoštovanjem

JOSIP SCHARABON,

409 W. Michigan St.,

DULUTH, MINN.

Važno za iste,

kteri nameravajo v kratkem potovati v staro domovino.

Krasni poštni parnik

FINLAND

odpluje dne 5. avgusta ob 10:30 uri dop. iz New Yorka v Antwerpen.

Brzoparnik

KAISER WILHELM DER GROSSE

odpluje dne 8. avgusta ob 10. uri dop. iz New Yorka v Bremen.

Poštni parnik

POTSDAM

odpluje dne 9. avgusta ob 10. uri dop. iz New Yorka v Rotterdam.

Francoški poštni parnik

LA GACOGNE

odpluje 10. avgusta ob 10. uri dop. iz New Yorka v Havre.

Krasni poštni parnik

VADERLAND

odpluje 12. avgusta ob 10:30 uri dop. iz New Yorka v Antwerpen.

Brzoparnik

KAISER WILHELM II.

odpluje 15. avgusta ob 6. uri zjutraj iz New Yorka v Bremen.

Veliki poštni parnik

NOORDAM

odpluje 16. avgusta ob 10. uri dop. iz New Yorka v Rotterdam.

Francoški poštni parnik

LA BRETAGNE

odpluje 17. avgusta ob 10. uri dop. iz New Yorka v Havre.

Nemški parnik

MOLTKE

odpluje 17. avgusta ob 11. uri dop. iz New Yorka v Hamburg.

Krasni poštni parnik

KROONLAND

odpluje 19. avgusta ob 10:30 uri dop. iz New Yorka v Antwerpen.

Nemški parnik

FRIEDRICH DER GROSSE

odpluje 22. avgusta ob 10. uri dop. iz New Yorka v Bremen.

Poštni parnik

STATENDAM

odpluje 23. avgusta ob 10. uri dop. iz New Yorka v Rotterdam.

Francoški brzoparnik

LA SAVOIE

odpluje 24. avgusta ob 10. uri dop. iz New Yorka v Havre.

Nemški brzoparnik

DEUTSCHLAND

odpluje 24. avgusta ob 11. uri dop. iz New Yorka v Hamburg.

Krasni poštni parnik

ZEELAND

odpluje 26. avgusta ob 10:30 uri dop. iz New Yorka v Antwerpen.

Brzoparnik

KRONPRINZ WILHELM

odpluje 26. avgusta ob 2. uri pop. iz New Yorka v Bremen.

Veliki poštni parnik

RYNDAM

odpluje 30. avgusta ob 10. uri dop. iz New Yorka v Rotterdam.

Francoški brzoparnik

LA TOURAINE

odpluje 31. avgusta ob 10. uri dop. iz New Yorka v Havre.

Nemški parnik

HAMBURG

odpluje 31. avgusta ob 10. uri dop. iz New Yorka v Hamburg.

Krasni poštni parnik

FINLAND

odpluje dne 2. sept. ob 10:30 uri dop. iz New Yorka v Antwerpen.

Brzoparnik

KAISER WILHELM DER GROSSE

odpluje dne 5. sept. ob 10. uri dop. iz New Yorka v Bremen.

Poštni parnik

ROTTERDAM

odpluje dne 6. sept. ob 10. uri dop. iz New Yorka v Rotterdam.

Kdor naznani svoj prihod, po kateri železnici in kdaj dosepe v New York, pričakuje ga naš valuzbenec na pe staji, dovede k nam v pisarno in spre mi na parnik brezplačno. Ako pa dosepe v New York, ne da bi nam Vaš prihod naznani, nam lahko iz postaje (Depot) telefonirate po šte. 3795 Cortlandt in takoj po obvestilu pošljemo našega valuzbenca po Vas.

Le na ta način se je možno rojakom, kateri niso zmožni angleškega jezika, izogniti oduhu. In aleparjev v New Yorku.

Vožnje listke za navedene parnike prodajamo po isti ceni, kakor v glavnih pisarnah parobrodskih druž.

FRANK SAKSER,

109 Greenwich Street, New York City

SLOVENCİ IN SLOVENKE!

Spominjajte se ob raznih prilikah naše prekoristne družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani! Mal polovi dar domu na tulari!

(v d)

PROŠNJA.

Kdo mi zamore naznani, pri katerem podpornem društvu in Jednoti je bil rojak MAKŠ SAVINSEK, ki je delal v rudokopa v Teluride, Col., kjer ga je usmrtilo? Pokojnik je bil doma z Mozirja na Spodnjem Štajerskem ter zapuščal v stari domovini vdovo in 4 nedorasle otroke.

Rojake prosim, da mi izvolijo naznani potrebo.

FRANK JERAS,

P. O. Box 1357,

Renton, Wash.

(5-8) King Co.

Pojdite k najbližnjem agentu po vožnje listke via

The Great Wabash

železnice.

Vozovi za turiste ali izletnike vsak tork, četrtek in soboto z izbornim vlakom

"CONTINENTAL LIMITED",

kteri ostavi Boston, Mass., ob 1. uri popoldne in je v zvezi itega dne popoldne v Rotterdam Junction a "Continental Limited" iz New Yorka.

Vozovi s komotnimi otvarjajočimi se stoli proti

VSTAVI SE V NIAGARA FALLS.

Krasni komfortni vlaki v Detroit, Chicago, St. Louis, Kansas City in Omaha. Direktna zveza s Texasom, Mexico, Colorado, Los Angeles, San Francisco, Portland, Tacoma in vsemi točkami onstran srednjega poludnevika.

Informacije glede vožnjih cen, oskrbljenega Pullmanovih in turistiških vagonov dobiti je pri

H. B. McCLELLAN, G. E. A.,

387 Broadway, New York

J. E. BARRY, agent za turiste,

176 Washington St., Boston, Mass.

POZORI!

Rojakom Slovincem in bratom Hrvatom se priporočam najtopleje te naznanjam, da prodajam raznovrstne parobrodne listke, menjavam novce ter odpošiljam denarje v staro domovino.

Postrežba solidna in poštena.

Z velespoštovanjem

BOŽO GOJZOVIC

523 Chestnut St., JOHNSTOWN, PA.

Slovensko katoliško

podp. društvo

svete Barbare

za Zjedinjene države Severne Amerike.

Sedež: Forest City, Pa.

Inkorporirano dne 31. januarja 1902 v državi Pennsylvaniji.

ODBORNIKI:

Predsednik: JOSIP ZALAR, ml., Box 547, Forest City, Pa.

Podpredsednik: JOHN TELBAN, Box 3, Moon Run, Pa.

I. tajnik: IVAN TELBAN, Box 607, Forest City, Pa.

II. tajnik: ALOJZI ZAVERL, Box 374, Forest City, Pa.

Blagajnik: MARTIN MUHIČ, Box 537, Forest City, Pa.

NADZORNIKI:

JOHN D

